

Wychodzi codziennie o god. 7. rano, w poniedziałki i dni poświącone o godzinie 4. popołudniu.

Przedpłata wynosi: MIEJSKOVA kwartalnie 3 str. 75 centów, w państwie austriackim 3 str. 75 centów, w Prusach i Rzeszy niemieckiej 3 str. 75 centów, w Anglii 3 str. 75 centów, w Francji 3 str. 75 centów, w Niemczech 3 str. 75 centów, w Belgii i Szwajcarii 3 str. 75 centów, w Turcji i królestwach Nadren. 3 str. 75 centów.

Numer pojedynczy kosztuje 8 centów.

Telegramy Gazety Narodowej.

(Tylko w jednej części wczorajszego numeru drukowane.)

Wiedeń dnia 4. maja. Dzienniki donoszą, iż rząd zastawiał uchwałę wiedeńską, rządy gminnej, nadająca Kudlichowi obywatelstwo honorowe miasta Wiednia. Powodem zastawiania ma być okoliczność, iż obywatelstwo honorowe na dacie i prawa obywatelskie austriackie, a rada gminna nie ma władzy obywatelom obcych państw nadawać prawa obywatelstwa austriackiego.

Berlin dn. 4. maja. Biuro Wolffa donosi z Rzymu, iż kardynał Antonelli na wiadomość o wyborze księcia Hohenzolohé (kardynała) ambasadorem niemieckiego cesarstwa u dworu papieskiego, i na zapytanie czy to po myśli (geniehm) jest papieżowi, odpowiedział, iż papież nie może dozwolić kardynałowi przyjęcia podobnego urzędu.

Rzym dnia 3. maja. Dziennik „Fanfulla“ donosi, iż z porad lekarzkiej niedzielnej recepcji w Watykanie odczytano aż do jesieni.

Lwów d. 5. maja.

(Sprawa p. Kudlicha. — Agitacja przeciw Kroatom. — Andrassy i ugodajscy.)

Do telegramu wiedeńskiego o p. Kudlichu, Radzie miasta Wiednia a rządzie, dodamy uwagę.

P. Kudlich był tym, który w rajchstagu austriackim w r. 1848 postawił wniosek względem zniesienia pańszczyzny. W czasie rewolucji wiedeńskiej w październiku r. 1848 Kudlich służył chwilowo w legii studentów, później wybrał się do Górnej Austrii, aby tam chłopów poruszyć przeciw rządowi, celem niesienia pomocy powstańcom wiedeńskim. Był jednak zmuszony, nie tyle przed rządem wówczas słabym, co przed chłopami uciekać. Bawił potem w Niemczech, Szwajcarii i przesiadł się do Nowego Jorku, gdzie jako lekarz zdobył sobie piękne stanowisko. Teraz z rodziną wybrał się do Europy w na odwiedziny Szlask austriacki, z kąd jest rodem.

Postawienie owego wniosku było na każdy sposób zasługą, ale nie bardzo wielką. Rzecz sama już była zdecydowana; byłby ją wniósł sam rząd, zwłaszcza po głosach z Galicji, o które pierwsze poszło w marcu 1848, iż zniesienie pańszczyzny, i z Czech,

gdzie już w sejmie stanowym w kwietniu 1848 sprawa ta także do stanów jak cesarza stała na porządku dziennym. Mimo to centraliści skorzystali z okazji odwiedziny p. Kudlicha, aby uzyskać wpływ u wójtów. Dlatego sprawiono Kudlichowi przyjęcie tryumfalne, gdy na Dunaju przybył w granice Austrii. Dlatego cała zastawa znieśnienia pańszczyzny jemu, a ośmieszając Niemcom przypisują, dając otwarcie do zrozumienia, że Kudlich miał okropnie trudności do zwalczania, mianowicie ze strony Czechów, choć Czech. Brauner, wypracował odnośną ustawę i Czesi górowali w rajchstagu z r. 1848.

Na stacjach parowców na Dunaju w Austrii przyjmowano Kudlicha od granicy do Wiednia owcami, moździerzami, uczciami, mowami. I nikby nie przeciw temu nie miał, gdyby nie owa nikczemna taktyka centralistów. Całą tę demonstrację wyprawiali jednak tylko struconicy centralizmu — włościanie prawie żadnego udziału nie brali, właśnie dlatego, że to demonstracja meszures falońskich. Pozycja rządu była dość fatalną. Kudlich za organizację pospolitego ruszenia dla pomocy powstania, został zaocznie na śmierć skazany — nie mógł jednak rzad przeszkodzić owacjom, ale za to zakazał delikatnie publicznego odpisywania oślawionego „Wacht am Rhein“ w organach swoich urzędowych żadnej nie podał wzmianki o uwachy dla Kudlicha, w Linciu podczas owych skąsownych — niepotrzebnie — częstych załogi, i odmówił w końcu zatwierdzenia nadaniu Kudlichowi obywatelstwa honorowego miasta Wiednia. Fatalna była i pozycja pism centralistycznych wobec tego postępowania rządu. Rząd ten jest jedyną kotwicą centralistów, niepodobna zatem ostro go zganić za to postępowanie; więc tylko przyćmawiając swej złości folgią, wykazując że np. w Linciu żołnierze niekiedy gwałtowali na powitanie Kudlicha i głośno na cześć jego wołali itp.

Wszystkie pisma czeskie, z wiedeńskich „Watterland“ i „Wanderer“ (organ konserwatorów i deklarantów), a z węgierskich „Magyar Usag“ i inne ogłosiły artykuł Vonciny, jednego z pięciu kroackich mężów zaufania, którzy na prośbę Loayaya konferowali z nim w końcu z. r. i z początkiem br. względem porozumienia między Kroacją a Węgrami. Artykuł ten wykazuje, dlaczego wśród najlepszej komitwy z rądem nagłe rozwiazano sejm kroacki i poczęto formalną wojnę na zgniecie żywiołu narodowego w Kroacji. Oto Wakanowic, zastępca bana w Kroacji, i inni członkowie rządu węgiersko-kroackiego zmyślonemi tendencyjnie donosami urzędowemi wystawili Kroację, mianowicie ich przywódzców wobec dynastji, ministerjum Węgierskiego i t. p. jako buntowników, dążących do rozbięcia państwa, a zarazem struconictwo narodowe jako niemające miru między ludem. Na dowód przytacza Voncina dosłownie cztery rządowe donosy, z tym do-

datkiem, że autentyczności ich jest gotów dowieść przed każdym sądem. Widocznie donosy te przesyłał się w oryginalne do rządu Kroatów.

„Memorjały“ te piszą o spisku Czechów z Kroatami i Koszutem, o usiłowaniu agenta czarnogórskiego, Matanowicza, względem zbuntowania całej południowej Słowianii, przy pomocy wysłannika hr. Tolstoję, moskiewskiego ministra oświaty; dalej, że narodowcy kroaccy otrzymali zasiłki pieniężne, w sumie jeden kroć sto tysięcy, od komitetów słowiańskich w Petersburgu, Moskwie i Odesie, i od rejsanta serbskiego, Risticia. Jeżeli miejsce nam pozwoli, podamy wyciągi. Tu robimy nawiasowo uwagę, że jak Kroatów w Węgrzech, tak Czechów, Polaków itd. w Przedlitawii starano się u korony przedstawić jako nielojalnych, jako niechętnych, albo wrogich dynastji, ku czemu służyły nawet organa urzędowe — i „Dziennik Polski“, który znowu widocznie występuje się centralistom.

Godnem uwagi jest, że we Wiedniu „Vatterland“ i „Wanderer“, w siedm godzin po wydaniu za ten artykuł Vonciny skonfiskowano — podczas gdy pismem prąckim i peszteńskim to uszło. Trudno zaiste zrozumieć, jakim sposobem prokuratorja przedlitawska mogła konfiskować artykuł, który ani słowem nie dotyka Przedlitawii, a nawet przeciw całoci i jednoci Węgrów, przeciw rządowi węgierskiemu nie występuje. „Frei wie in England“!

Dodamy tu, że sąd prącki zabrał księgi administracyjne dzienników czeskich i takowych nie oddaje! Co mogła księgi handlowe mieć do czynienia z ustawą prasową!

W telegramie widocznie urzędowym z Wiednia d. 1. donosi „Pester Lloyd“: „Rozpuszczona wiadomość (Tagblatt i „Neu Presse“) jakoby hr. Andrassy przed pewnym znakomitym posłem galicyjskim wyraził się o ugodzie galicyjskiej w sposób, który mocno pognębił nadzieje posta, jest zupełnie zmyśloną. Hr. Andrassy ani słowem tej sprawy nie dotykał.“ — Równocześnie podaje wiedeński korespondent półrządowy „Bohemii“ to samo zaprzeczenie, a dalej pisze: „Pytano się, dlaczego podmiot konstytucyjny nie załatwił punktu rezolucji galicyjskiej, żądającego, aby sposób obsyłania Rady państwa pozostawiono sejmowi galicyjskiemu. Oto chciano widocznie mieć w ręku środek do zmuszania Polaków, aby zgadzili swoje zbyt daleko sięgające żądania. Rząd i struconictwo rządowe nie cofną tego, co ofiarowały. Czy zatem ugodą przyjdzie do skutku, i jak daleko wybory bezpośrednio będą ruznicznymi, to zależy przedewszystkiem od postępowania Polaków.“

W wiedeńskiej konferencji biskupów biorą także udział metropolita ks. Sembrawicz i biskupowie z Lawantu i Gurku.

Korespondencje „Gaz. Nar.“

Wiedeń d. 3. maja.

— Po zwycięstwie w walce wyborczej w Czechach, i to w jednej kurji, która tam tylko o skutkiem okrojowanej „ad hoc“ ordynacji decyduje, kto ma przewagę w sejmie prąckim, już się tutejszym centralistom głowę pozawracają do reszty.

Wszystko, co się na świecie dzieje, wyszukują na korzyść austriackich Niemców, choć się oni w czasach krytycznych ani jakkolwiek inicjatywą, ani ofiarnością nie odznaczyli.

Węgrów dziś już uważają za swego siamskiego brata, który powinien wspólnie z nimi czuć i działać, gdzie zagrożona hegemonia jednego czy drugiego szczepu. Do niedawna u Niemców Węgrzy i pod względem kultury, cywilizacji i poczucia prawnego itd. byli barbarzyńcami. Dziś „Nowa Presse“ nawet, która z wielką troskliwością tylko Niemcom wydedukowało prawo do rozkazowania drugim, dzieli się wspaniałomyślnie z Węgrami tym darem Opatrzności. „Wyszłość ducha naszych dwóch plemion, mówi „Nowa Presse, to właściwy powód, dlaczego reszta zacofanych narodowości podejmuje przeciw nam oba walkę fizyczną.“ Czyż nie jest to wyraźne obłąkanie zmysłów? Tak jak dawniej austriackich Włochów Niemcy uważali za żywo niższy, mniej cywilizowany, tak dziś i siebie, a już i Węgrów nawet, wyżej stawiają od innych, a głównie od Czechów. Węgierskie organy także po części zawiniły, że straciwszy przedmiotowość z oczu, zaczęły służyć Niemcom austriackim i popierać ich nieprawe czynnici i anti-austriackie pomysły, a tem samem sobie odstręcały inne narodowości, z któremi żyją, a nawet takie, z któremi ich łączyły tradycje w każdym razie przyjaźne.

W Szwajcarii reforma organizacyjna kraju, a głównie sądownictwa, jest jak wiadomo na porządku dziennym. Otóż i z tego wyciągają tutejsi Niemcy konkluzję, że kiedy federacyjne państwo już widzi potrzebę centralizacji, co dopiero mówić o Austrii, gdzie tyle szczepów i tyle narodowości, któreby przez zwolnienie ugnęły monarchię.

Zakładanie uniwersytetów niemieckich w celach niemiecko-prąckich także jest u nich wodą na ich młyn.

Zwolnienie w teorii wszystkich formuł liberalnych, jak praw człowieka, praw narodowych wyborów i głosowania bezpośredniego dotyczącej ludności, mają oni w praktyce dla Alzacji i Lotaryngii inną normę do oceny i usprawiedliwienia zaboru dokonanego wbrew woli i potrzebom ludności. Kraje te są zagubione części jednej wielkiej familii — im nie przystoi, im nie wolno żeby otwierał nawet i wyprowadzał swą wolę; czy chcą czy nie chcą muszą wracać na łono familii, choć są wieloletni! Ta tylko familja ma prawo odszukać dziecięci i przytulić do swego serca germana! Taką drogę sobie uści-

ślą w świecie tak niewyznaczonym, iżby się go nie powstydziło najbardziej polakozerce pismo moskiewskie. W tem leży właśnie boleśniej ludzi dobrze myślących, że to, co się dzieje w granicach Kongresówki, przedstawiane bywa w innych częściach naszej ziemi najjaśniejszej, najstronniej, w widokach osobnitych, samolubnych, zamierzających na gruzach budować dla siebie pomniki. Wina to jest tutejszych starszych pisarzy i dziennikarzy, że nie poczuwają się do solidarności bronięcia interesów i najdroższych każdemu polskiemu sercu, i najczulszych zających na wyłomie.

Nie należy. Jeżeli gdzie, to w Kongresówce, każdy z uczciwych pisarzy stoł jak żołnierz na wojnie, i musi się odbraniać licznym i różnorodnym napaściami. Któż nie zna moskiewskiej cenzury, która dla Królestwa, mimo zwolnienia jej co do praw prasowych z imperjum, jest jednak najdowolniejszą, zawisłą od kaprysu zmieniających się ciągłe cenzorów, lub jeszcze częściej zmieniających się instrukcji, przysyłanych z Petersburga? A jeżeli kto z was jej nie zna, niechaj próbuje przenieść się wprost ze stosunków wolności galicyjskiej pod tutejszy ucisk. Literatowi, gdyby chcieli być szczerzy, nie zostawi cenzura dziesięciu wierszy — albo jeżeli mu je zostawi, to chyba dlatego, że artykuł jego będzie jej na ręce, czyli, że będzie obrażał uczucie ogółu. Zaraz się z tego wyłumaczają.

Wiedzą naprzykład i rozumieją doskonale tutejsi literaci, że jesteśmy niepoprawni w wolaniu sprawach, i że niektórym powołaniem naszym potrzebą zarzucić winy nie ma, dotknąć się palcem zarzucenych gangreną niektórych części organizmu, ale nie mogą mówić o tem głośno i szczerze, nie mogą sztyderskim tonem poprawiać, bo jest to woda na młyn moskiewskiej cenzury, które od lat kilku zajmują się niemi ukarcie, ale zawsze dlatego tylko, żeby nas poniżyć, wydrwić, napiętnować jako niedoświadczonych i upadłych bez ratunku.

Stanąc po stronie tych dzienników byłoby nikczemnie, a co więcej, niesprawiedliwie.

ralnie musi być pociągnięty do sorowej odpowiedzialności.

W Krakowie rządem Goszczyńskiego uczciami, toastami, kadzidłem rymów pochwalnych. Nawet p. Kłobukowski brzęknął w struny arty, która bodaj, czy dotąd, to jest do późnego wieku nie przechowała była dziewictwa. Śpiewał o trzech mamutach naszej poezji: Goszczyńskim, Siemińskim i Polu. Jakoś sobie nie mogę wyobrazić pana Siemińskiego w postaci mamuta.

My powitamy wieszca ukraińskiego protestem, ale serdecznie uściskaniem dłoni, które bodaj czy nie będzie dlań wymowniejszym od oracyi akademickich i wiosennych podskoków muzy improwizowanej. Ale niech każdy robi, jak umie; posadzą nas jeszcze, że się gniewamy na Kraków, bo nie potrafimy tak samo przyjąć narodowego wieszca i żołnierza.

Na temat nieporządku miejskiego mógłbym zapisać więcej, niżby redakcja miejsca mogła ofiarować na kronikę, ale wątpię, żeby z tego pisania mojego mógł powstać wiatrak, jak ten, który codziennie na naszych ulicach igra kłębami kurzu, i żeby mógł wpłynąć na temperaturę energii panów radnych. Przechodzę więc nad tym tematem do porządku dziennego, a na pożegnanie z czytelnikiem, polecam mu, a niedawna wychodzące w Lwowie pismo dla dzieci pod tytułem „Promyk“, odznaczające się osobnym wydaniem, niezłemi ryczącymi, a bardzo ładnymi wierszami p. Wł. Betzy.

Z Warszawy.

Listy moje posyłać wam będę w regularnych odstępach, w miarę jak znagi do tegoż zwięźczenia publikowania wielu faktów naszego życia społecznego, naukowego i obywatelskiego, które przez tutejszą prasę dla wielu powodów podjęte być nie mogą, lub co gorzej, przez pewną koterję przedstawiane

lwszy, już nie trudno po niej iść dalej; i dziś już do pisań należą nawet u Niemców austriackich, mody panegirki na cześć zdobywców prąckich. Prącką wszechność, mimo równouprawnień teoretycznych, uważa rząd za część integralną wyższej wiedzy niemieckiej, kiedy na wysłanie i z grona prąckiego uniwersytetu profesorów na festyn do Strasburga, czy to wysłał, czy profesorom jechać nakazał. Ta wszechnica prącka już zredagowała adres do nowej kolekcji, w którym ciekawy ustęp, jakoś wyglądający na misję tych w r. 1849 nazwanych „Straf-Bayern“, których wysłano w imieniu Bundu, żeby niesformnym Hessom, Badencom itd. przypomnieć potrzebę sformności i posłuszeństwa. Niemieccy ci profesorowie zasyłają życzenia takie: „Nie możemy wam nie innego życzyć, jak żebyście sobie wzięli przykład z tych, którzy krwawo staczają boje, i którzy jedną sztukę chcą znać i znać, tj. żeby się zawsze bić, walczyć i zawsze nieprzyjaciół pobić, zwyciężyć.“ To apologetyka, za którą przemawia skutek, i zbytecznym byłoby pytanie: A gdzie wtedy prawo? Z pomiędzy profesorów uniwersytetu wiedeńskiego także jeden przemawiać będzie, nazywa się Tomaszek.

Rozesłał już prezydent Izby posłów porządek dzienny na 7. maja. Pocięcia dla grónderów: same koleje rzeczy. Ale bo to też one w Przedlitawii najlepsze; sporu narodowościowego na tem polu nie znajdzie. Każdy obiegnie, aby dobieść przed do mety! Etyki tu nie potrzeba; coby z nią zresztą począć? Aż na etykę nikby nie dał, a o ażo właśnie chodzi, gdzie robienie pieniędzy jest i hasłem i celem.

Jest tu ankietka, która się zajmuje sprawą chowu koni w Przedlitawii. Nie wiem, o ile nowy minister rolnictwa, Chlumetzky się na tem zna, i czy ma w tem praktykę; ale to nie jest tajemne, że obok tych patriotycznych-ekonomicznych, czy narodowo-politycznych celów są małe, drobne celiki, do których niektórzy dają pod firmą sprawy wszechpaństwowej. Z Galicji powołani do tej ankiety ks. Adam Sapieha i p. Dzwonkowski.

Kudlich przyjechał do Wiednia. Powiadają jednak, że go nie tak gorąco przyjmowano, jak piszą dzienniki.

Przegląd polityczny.

Austro-Węgry.

Dalszy ciąg rozporządzenia ministerstwa wyznań i oświecenia o egzaminach ścisłych na uniwersytetach austriackich, a mianowicie

D o d a t e k do ustawy o egzaminach ścisłych na wydziale medycznym, odnoszący się do egzaminów z historii naturalnej, celem przypuszczenia do rygorozów medycznych.

§. 1. Aby być przyjętym do egzaminów medycznych ścisłych, winien kandydat

Kronika Lwowska.

(O maju, o zimowych wizytach i majówkach. — Traiczny wypadek. — Przyjęcie Goszczyńskiego w Krakowie. — Na temat nieporządku miejskiego. — „Promyk.“)

(P. Q.) Niebieskim ekstracugiem zjechał do nas szczęśliwie nam panujący miesiąc maj, miesiąc mleka, miłości, siłowód, chrząszczów, majówek i nabożności, i niepodobna mi przedmówić o tym najważniejszym wypadku naszego życia w ubiegłym tygodniu. Zjechałszy, raczył miłośnicie udzielić nam pozwolenia na odprawienie tylu majówek, ile mamy rozmaitych towarzysów, klubów i stowarzyszeń, przez co tym ostatniom dał szerokie pole do okazania swej żywotności.

Niech żyją majówki, niech przepadną wizyty zimowe, z kajdanami trzygodzinnego siedzenia na jednym miejscu, z torturami przytomowej rozmowy, z ogłupiającym preferansem i z niewinnym nawet „sąsiadem“. Wyfraczony, obmurowany kołnierzykami, zatrzymany przez dwie godziny przy kartach, przez dwie inne ubawiony nudną rozmową, i napojony chłodną herbatką, gość z takiej wizyty wraca do domu kompletnym idiotą. Gospodarstwo po odejściu gościa idyocha pełną pierśią. Stało się! Spełniona ofiara na ołtarzu bogini Nudy — i wszyscy pewni, iż spełnili trudny, ale dobry uczynek — idą spać snem sprawiedliwych.

Czytelniku, mówię o towarzystwie lwowskim w drugiej połowie dwudziestego wieku, więc jeżeli jesteś Krakowianinem lub wiedeńskim, i chcesz powiedzieć, że w twojej okolicy inaczej to jest, lepiej się bawia, to możesz powiedzieć, a ja ci przeczyć nie będę.

Przedstawmy sobie najprzosta; będą więc następujące osoby: papa, mama, ciocia, pan, panna, przyjacielka i kawaler. Rozumie się, że panna jest tu słońcem, około którego wszystko się obraca.

Jak się to towarzystwo bawi w zimie, już powiedziałem; puśćmy je teraz na majówkę, na pole, na słońce, a natychmiast, jakby dotknęła różyczką czarodziejską, odmienia się i ożywia. Papa zadowolony, odmienia się i ożywia. Papa zadowolony, odmienia się i ożywia.

ze słońca i świeżego powietrza, zachwycia się wiejskiem życiem i opowieści cioci i mamie nieodpowiedziane jeszcze epizody ze swoich wycieczek wakacyjnych przed trzydziestu laty. Ciocia nie pamięta dobrze tych czasów, bo była jeszcze małą (miała lat dwadzieścia), mama pamięta dobrze i wie już doskonale na przód o cześć papę mówić będzie, ale słucha uważnie, ażebym czasem w czemś poprawić mówiącego.

Ponieważ świat boży większy od salonu, więc też młodym łatwiej teraz odsadzić się od starych. Idą oni o kilkanaście, o kilkadziesiąt kroków przed starszymi, i kawaler, który jest zwykle w salonie nudnym, jak lukrecja, i mówi z panną o polityce, a z ojcem o kwiaty, teraz czyje to pod wpływem słońca, czy ruchu, czy wycieczki woleje, nabiera dowcipu i wymowy, i o pierwszym lepszym bławatku umie tyle ciekawego a zagadkowego powiedzieć, że panna jest pewna, iż to mowa o jej oczach, które tym razem są błękitnymi.

Na tem jasnym i błogim tle majowem, które mnie pobudza do wychwalania majówek, dzieje się bardzo posępne i ciemne rzeczy. W tej chwili właśnie opowiadają mi o samobójstwie, które było wynikiem amerykańskiego pojedynku. Przed trzema dniami przyjechał do Lwowa pewien p. C. i stanął w jednym z tutejszych hotelów. Przyjeżdżając zapewne nie myślał wcale o bliskiej śmierci; został w domu żoną i kilkoro dzieci, i miał tam powracać, kiedy przedwczoraj, w jedną z kawiarni spotyka dawnego znajomego. Nie było to miłe spotkanie; z tym dawnym znajomym miał p. C. jakiś zadawniony rachunek honorowy, sięgający jeszcze podobno roku 1864. Rachunek ten wymagał załatwienia; przynajmniej tak uważa obie strony i obraly sobie amerykański pojedynk za sposób załatwienia sprawy. Po wspólnie zjedzonej kolacji, i wspólnem wypiciu wina, rzucili dwie gałki, czarną i białą i ciągnęli. Pan C. wyciągnął czarną, powrócił do swego hotelu i otrnął się. Żył jeszcze po zażyciu trucizny około trzech kwadransy i otaczającym go opowiedział szczegóły przyjęcia, nie wymieniając nazwiska przeciwnika, który natu-

zdać z skutkiem pomyślnym trzy szczególne publiczne egzamina wstępne z botaniki, zoologii i mineralogii na jakimkolwiek uniwersytecie w krajach w Radzie państwa reprezentowanych.

§ 2. Do każdego z tych egzaminów wstępnych przypuszczonym być może każdy słuchacz medycyny wskutek swego podania do dziekana kolegium medycznego profesorów, jeśli się przy tem wykaże świadectwem dojrzałości ważnym w zakładach krajów w Radzie państwa reprezentowanych, lub jeśli do tych krajów nie przynależy, świadectwem, na zasadzie którego immatrykułowemu został jako słuchacz zwyczajny na wydział medyczny.

Pozostawia się do woli słuchacza, w jakim chce te egzamina zdawać porządku i w którym półroczu.

§ 3. Egzamina wstępne odbywają się pod kierownictwem i nadzorem dziekana medycznego kolegium profesorów, lecz nie potrzebuje on ciągle być obecnym podczas egzaminu.

Egzaminatorami są profesorowie zwyczajni ośnośnych przedmiotów.

Z kilku profesorów zwyczajnych tego samego przedmiotu, wezwąć należy do tego egzaminowania, który przedmiot ten szczegółowo wykłada dla medyków. Jeśli wypadek ten u kilku zachodzi, natenczas będą się zmieniali.

Zastępstwo dziekana kolegium medycznego profesorów lub egzaminatorów normują w razie potrzeby przepisy ustawy o egzaminach ścisłych medycznych (§ 7. i 8.) Dalej w razie zajścia stosunków przytoczonych w § 9. ustawy o egzaminach ścisłych medycznych i w myśl podanych tamże przepisów, zamianuje także minister wyznań i oświecenia egzaminatorów nadzwyczajnych dla egzaminu wstępnego z historii naturalnej.

§ 4. Dla egzaminatorów wstępnych przeznaczane będą zwyczajnie pierwsze cztery tygodnie każdego półroczu.

Wyjątkowo atoli mogą się odbywać kiedy indziej w skutek porozumienia się dziekana kolegium medycznego profesorów z egzaminatorami.

§ 5. Każdy poszczególny egzamin wstępny z historii naturalnej trwać będzie dla każdego jednego kandydata kwadrans. Jeżeli kilku kandydatów naraz zasiada, natenczas można czas trwania egzaminu skrócić w myśl § 15. ustawy o rygorozach medycznych.

§ 6. Po złożeniu egzaminu zapisze egzaminator wynik tegoż postępkem „celujący“, „dostateczny“ lub „niedostateczny“ do osobnego protokołu, na zasadzie którego wyda kandydatowi dziekan kolegium medycznego profesorów według przepisów świadectwo na stemplu na drukowanym blankiecie, a w wykazie lekcji kandydata wpisze odnoszącą się do tego uwagę.

§ 7. Jeśli kandydat otrzymał stopień „niedostateczny“, natenczas może być przypuszczony do powtórzenia tego egzaminu po trzech miesiącach, przyczem dziekan kolegium medycznego profesorów winien być ciągle obecny.

Dla każdego następnego powtórzenia obowiązują ten sam termin.

Co do tych powtórzeń obowiązują prócz tego przepisy § 15. ustawy o rygorozach medycznych.

§ 8. Za każdy egzamin z historii naturalnej płaci kandydat takse 7 złr. w. a., z której egzaminator dostaje 5 złr. w. a., dziekan 2 złr. w. a.

szanować to, co minęło.“ Tak dyktował „pozytywizm“, przykrojony według najwzniejszej mody, pozytywizm społeczno-narodowy, ale bynajmniej nie naukowy. W artykule: „My i Wy“ i innych, spiewieriali całą literaturę polską, mówiąc, że od kilkudziesięciu lat nie u nas nie było i niema, dziennikarzy warszawskich w ogóle, a kilku, których nie cierpieli z przyczyn najprywatniejszych, odarli ze wszelkiej człowieczeńskiej barwy, ze wszelkich praw do odzwania się publicznie, z dobrej wiary, z jakiegobądź zdolności, posiadając ich o kwietyzm, materialne cele, zacołanie (dlatego zapewne, że nie odważyliby się napisać takiego artykułu, jak „Opinia publiczna“) i o tym podobne zbrodnie i występki.

Zacępił zaś wprost i osobiście znany literat, p. E. Lubowski odpowiedział śmiało, dowodząc im, że ich pozytywizm do blichtry, to wielkie hasła, pod którymi się kryją dla przeprowadzenia najosobistszych widoków, dla rozgłosu, na któryby inaczej zasłużył nie byli w stanie. Odpowiedział ta, w wielu punktach trafna, podobająca się powszechnie — nam się jednak wydała niepotrzebna. Prawda, że był tu p. Lubowski osobiście i po tysiąc razy zaczepiany z jawną złością ku niemu, ale właśnie dlatego powinien był przemielić, i przecząć tę burzę, która się wobec pracy cichej, a dającej do celu jasno zrozumianego wszystkim, przed jej późniejszą uciśnięciem musiała.

Dzienniki moskiewskie pochwyliły taką gratkę i przedrukowały artykuł: „My i Wy“ dodając, że literatura polska od stu lat stanęła, że dziś w Warszawie jedynym tylko egzaminem i mądrym dziennikiem jest: „Przeгляд Tygodniowy“. Odtąd prasa moskiewska drukując w całości artykuły „Przeгляду“ i „Dziennik Warszawski“ bez przesłanki chwali to pismo, jakoby zwróciło uwagę władzy na siebie. Przykre więc niezmiernie zrobiła wrażenie korespondencja w „Gazecie Narodowej“ ztąd pisana przez jednego z „Przeгляdu“, lub z jego żarliwych stronników, chwalać działalność „Przeгляdu“ a potępiając ruch ogólny prasy.

Jeżeli gdzie to u was, gdzie wolno mieć i pisać prawdę, nie powinno znaleźć przytulki i obrony pismo udające się pod szerokie skrzydła potężnych Katków i nihilistów moskiewskich.

Dalej przejdę szczegółowo całą prasę warszawską, ruch naukowy i artystyczny — przyczem będę się starał nie pominąć znamion obyczajowych i towarzyskich. — *Ibis.*

Za każde powtórzenie takiego egzaminu płaci się 6 zł. w. a., z których 3 zł. w. a. otrzyma dziekan kolegium medycznego profesorów, a 3 zł. w. a. egzaminator. Co do taks tych obowiązuje nadto § 23. ustawy o rygorozach medycznych.

III.
Ustawa o egzaminach ścisłych na Wydziale filozoficznym.

§ 1. Celem uzyskania doktoratu na wydziale filozoficznym w uniwersytetach królestwa i krajów w Radzie państwa reprezentowanych, potrzeba przedłożyć rozprawę umiejętną i zdać dwa egzamina ścisłe (rygoroz).

Przypuszczenie do tych egzaminów zawisto do złożenia dowodu, że kandydat słuchał wykładów na uniwersytecie krajowym lub zagranicznym jako słuchacz zwyczajny immatrykułowemu, przez lat trzy; kandydatom niemogącym się wykażać takim dowodem, może minister oświecenia pozwolić wyjątkowo na zdawanie tych egzaminów na wniosek dotyczącego kolegium profesorów.

§ 2. Rozprawa pisana lub drukowana traktować powinna temat wybrany dowolnie z przedmiotów do zakresu wydziału filozoficznego należących i ma okazać, że kandydat gruntownie uczył się obranego przedmiotu i umie go traktować samodzielnie z danie i w formie odpowiedniej.

§ 3. Rozprawę przedłożoną przydzieli dziekan profesorów dwóm referentom do zdania sprawy, a mianowicie dwóm profesorom zwyczajnym, w ich zaś braku profesorom nadzwyczajnym dotyczącego przedmiotu lub wreszcie profesorom zwyczajnym przedmiotu, z którym rozprawa najczęściej jest spowinowacana.

Jeżeli jest więcej niż dwóch profesorów nadzwyczajnych dotyczącego przedmiotu, natenczas zmieniają się w dawaniu opinii.

Do ocenienia umiejętności wartości rozprawy przesyła dziekan odpowiedni przyciąg czasu.

§ 4. Profesorowie powołani do ocenienia rozprawy złożą pisemną uzasadnioną opinię i orzeczną, czy kandydat ma być przypuszczony do egzaminów ścisłych, czy też nie.

Jeżeli obadwaj referenci zgodzą się w swej opinii, natenczas dziekan ogłasza kandydatowi ich orzeczenie, jeżeli zaś niezgodzą się w swej opinii, natenczas orzeczenie o przypuszczeniu kandydata pozostawia się kolegium profesorów.

§ 5. Z obu egzaminów ścisłych obejmuje pierwszy:

A. Filozofię (treść i zakres tego egzaminu określić należy z uwzględnieniem grupy przedmiotów, do której należy rozprawa pisemna kandydata); drugi

B. następujące grupy przedmiotów a mianowicie według wyboru kandydata:

a) Historję łącznie z filologią łacińską i grecką, lub

b) Filologję klasyczną łącznie z historją starożytną, lub

c) Matematykę i fizykę, albo jeden z tych przedmiotów łącznie z chemią, lub wreszcie

d) jedną z gałęzi historii naturalnej opisywającej (zoologję, botanikę lub mineralogję) łącznie z przedmiotami pod c przytoczonymi.

Prócz tego zakres umiejętności, do którego należy temat wybrany w rozprawie złożonej, jeśli sam przez się nie jest już przedmiotem jednego z obu ścisłych egzaminów, tworzy część składową egzaminu z grup przedmiotów, który kandydat ma zdawać.

§ 6. Dziekan profesorów przewodniczy w komisji egzaminacyjnej. W razie przeszkody zastąpi go prodekan.

Komisja egzaminacyjna składa się dla każdego egzaminu ścisłego najmniej z dwóch, a najczęściej z czterech egzaminatorów, prócz przewodniczącego, którzy muszą być profesorami zwyczajnymi przedmiotów egzaminowanych.

W braku lub w razie przeszkody tegoż wezwąć należy profesora nadzwyczajnego tego samego przedmiotu, a gdyby i tego nie było, profesora przedmiotu najczęściej spowinowacanego.

Egzaminatorami mają także być profesorowie, którzy orzekali o rozprawie, a mianowicie egzaminować mają w tym egzaminie ścisłym, w którym w myśl § 5. przedmiot rozprawy jest przedmiotem egzaminu.

Przewodniczącym ma prawo, ale nie ma obowiązku egzaminowania.

Gdzie jeszcze istnieją dziekani doktorów, mają także i oni prawo brania udziału w rygorozach, egzaminowania i głosowania.

§ 7. Egzamina ścisłe są publiczne; egzamina, podczas którego kandydat okazać ma wiadomości swoje na polu umiejętności rozprawy przez siebie złożonej, trwać będą dwie godziny, inny egzamin godzinie.

Głosowanie i uchwałę poprzedzi obrada nad wynikiem egzaminu.

Głosowanie przez każdego członka następuje potem na zasadzie ogólnego wyniku egzaminu.

Komisja egzaminacyjna orzeka większość głosów, czy kandydat zda „celująco“, „dostatecznie“ lub „niedostatecznie.“

§ 8. Egzamina ścisłe mogą być zdawane w porządku dowolnym, ale obadwa na tym samym uniwersytecie.

Minister wyznań i oświecenia może zezwolić na wyjątki od tego ostatniego przepisu w wypadkach uwzględnienia godnych i w porozumieniu z dotyczącymi kolegiami profesorów.

§ 9. Oznaczenie czasu między jednym egzaminem ścisłym a drugim pozostawia się kandydatowi do woli.

Jeżeli jednak kandydat nie zda egzaminu ścisłego, natenczas komisja przesyła mu termin do powtórzenia tego egzaminu, nie pierwiej jak za trzy miesiące. Jeżeli powtórnie nie zda, może jeszcze raz zdawać rygorozum, ale nie pierwiej jak po upływie roku.

W razie ponownej (trzeciej) reprobacji wykluzonym zostaje kandydat na zawsze od uzyskania doktoratu filozoficznego na uniwersytecie krajów w Radzie państwa reprezentowanych i od zatwierdzenia mu dyplomu doktorskiego za granicą uzyskanego.

§ 10. Taksa za ocenienie przedłożonej rozprawy wynosi 20 zł. w. a., za dwugodzinny egzamin ścisły 40 złr. w. a., za jednogodzinny 20 złr. w. a.

Taksa za ocenienie rozprawy rozdziela się na równe części między referentów.

Z taksy 40 złr. otrzyma każdy udział biorący 6 złr. a fundusz kancelaryjny uniwersytetu 4 złr.; z taksy 20 złr. otrzyma każdy udział biorący 3 złr. a fundusz kancelaryjny uniwersytetu 2 złr. w. a.

Przewodniczący, jeżeli zarazem jest egzaminatorem, otrzyma podwójną takse.

Jeżeli pozostanie jaka reszta, pozostawia się jej użycie orzeczeniu kolegium profesorów.

§ 11. Pojedyncze taksy uważane być mają jako czesne i dla tego mogą być pobierane tylko za rzeczywistą czynność. Jeżeli członek komisji z jakiegokolwiek powodu nie może wziąć udziału w egzaminie, natenczas powinien dziekan w myśl § 6. postarać się o jego zastępstwo. Jeżeli to jest niemożliwe, można atoli z pomocą innych członków komisji odbyć rygorozum, wówczas rozdziela się takse według końcowego zdania § 10.

§ 12. Promocji dokona pod przewodnictwem rektora i w obecności dziekana kolegium profesorów profesor zwyczajny (*per turnum*) jako promotor w formie zwykłych sponsy.

W Wiedniu odbywać się jednak będzie promocja, jak dotychczas ze współudziałem rektora, kanclerza, czterech dziekanów doktorskich i notariusza wydziału.

§ 13. Taksa promocyjna na wszystkich uniwersytetach austriackich wynosi 30 złr. w. a.

Z tego (prócz w Wiedniu) otrzyma rektor 15 złr. dziekan i promotor po 5 złr. W Wiedniu dla wszystkich współdziałających pozostawia się jeszcze takse dotychczasowe.

Dalej z taksy tej wpłynie 5 złr. na fundusz kancelaryjny uniwersytecki, z którego opędzić należy istniejące jeszcze na niektórych uniwersytetach kosza za wystawienie dyplomu i dotychczasowe płace urzędników kancelaryjnych i służby, z wyjątkiem tych plac, które dostawali za szczegółowe czynności przy uroczystości aktu promocyjnego, teraz już nadal zniesione.

§ 14. W tych uniwersytetach, gdzie dotychczas były w zwyczajny formy uroczystości promocji, pozostawia się do woli kandydatowi żądać zamiast prostej formy, innej uroczystszej za opłatą, jaką się zwykłe za to pobiera. Lecz przepisana w poprzednim paragrafie taksa i w tym wypadku w myśl tegoż paragrafu zostanie użyta i rozdzieloną.

§ 15. Istniejące dotychczas na niektórych uniwersytetach opłaty przy promocji, które składa doktorand na rzecz stowarzyszeń wód lub doktorskich kolegiów na wydziałach, pozostają nienaruszone.

§ 16. Ustawa niniejsza o rygorozach wchodzi w życie z początkiem roku szkolnego 1872/73.

Kandydatowi jednak, który w celu osiągnięcia doktoratu filozoficznego zdał już jeden lub dwa ścisłe egzamina na zasadzie norm dotychczas obowiązujących, wolno w przeciągu lat dwóch od zaprowadzenia niniejszej ustawy dokończyć egzaminów albo według tych samych, lub według przepisów nowej ustawy o rygorozach ścisłych.

Po upływie tego czasu wchodzi ostatecznie bez wyjątku w życie.

§ 17. Jeżeli kandydat postanowi zdawać dalej egzamina według nowej ustawy o rygorozach, winien przedłożyć rozprawę, napisaną w duchu tejże ustawy, jeśli chce być przypuszczonym do dalszego egzaminu.

Jeżeli na jej zasadzie przypuszczony zostanie do dalszego zdawania egzaminów, natenczas kolegium profesorów zarządzi egzamin uzupełniający, mianowicie w ten sposób, żeby przezeń uzupełnionem zostało to, co już kandydat zdał, stosownie do żądań wymaganych przez nową ustawę o rygorozach.

Ziemia polskie.

Kapitan artylerji Strzyżowski, który był sądzony w Kijowie jako zabójca swej siostry, został skazany na zesłanie na 15 lat kategorii do Syberji z pozbawieniem szlachectwa, stopnia wojskowego i wszelkich praw cywilnych, z tym jednak zastrzeżeniem aby całą tę sprawę posłać carowi z prośbą o zmianę tej kary na karę wysłania w głąb Rosji na pokutę do jednego z tamtejszych liczyńskich monasterów, pomimo, że p. Strzyżowski jest katolikiem.

Zarząd kredytowego Towarzystwa ziemskiego, polecił zarządzającemu wileńską filją Towarzystwa, p. Jakubowiczowi, opisać szczegółowo wszystkie dobra wystawione na sprzedaż za dług, tak aby w czasie licytacji była określona wysokość pożyczki, jaką nabywca otrzymał może.

Zarządzający ministerstwem dóbr państwa zatwierdził organizację szkoły rzemieślniczej w Hory-Horkach (Mohylewska gubernia). Szkoła ta, jakęś donosiła przedtem, ma być założoną przez tamtejszej szkole rolniczej.

Do rzędu licznych stowarzyszeń, które w ostatnich czasach potworzyły się w księstwie Poznańskim, zaliczyć należy świeżo założoną spółkę akcyjną pod firmą Dom przemysłowy Mielżyński, Chłapowski, Krzyżanowski. Zadaniem tej nowej spółki ma być wspieranie handlu i przemysłu krajowego. Kapitał zakładowy składać się ma z 250 tysięcy talarów, podzielonych na 5.000 akcji, każda po 50 talarów wystawionych na imię. Do zakresu działania tej nowej spółki należą: zakupowanie nieruchomości, kupowanie domów w celu pomieszczenia w nich Towarzystw przemysłowych, pożyczkowych, zarobkowych, handlowych i warsztatów rzemieślniczych pod warunkami dla tychże najkorzystniejszymi, popieranie zakładania nowych handlowych i warsztatów rzemieślniczych pod warunkami dla tychże najkorzystniejszymi, popieranie zakładania nowych handlowych i warsztatów. Tworzenie się licznych nowych stowarzyszeń w Poznańskim, jakkolwiek z jednej strony jest faktem godnym uznania, z drugiej jednak

wywołuje obawy, czy tamedzna ludność polska nie przecenia zbyt silnie swoich, czy dostatecznie oblicza się ze środkami, jakie ma w posiadaniu. Sądzą, że daleko lepiej byłoby zachować w tem stopniowanie po wprowadzeniu w życie jednego i postawieniu go na mocnych podstawach, dopiero zająć się urzędowaniem drugiego, nie wszystkie bowiem jeszcze dawniej projektowane i ogłoszone stowarzyszenia weszły w życie, a tu już o nowych mowa. Obawiają się, czy na podpisy akcyjne wpłynie pieniądź, tem więcej, że spółki rzeczzone z porządku rzeczy ograniczać się muszą przeważnie do tej tylko prowincji.

Petycje w sprawie języka polskiego nie ustają. *Dziennik Poznański* donosi właśnie o petycjach z dwóch wsi w powiatu czarnkowskiego, ośmiu z inowrocławskiego i siedmiu z dóbr padłowskich, następujących do jego redakcji.

Towarzystwo pożyczkowe w Strzelnie, w końcu przeszłego miesiąca odbyło walne posiedzenie. Towarzystwo liczy tylko 75 członków, lecz pomalą garnie się więcej.

Podobne posiedzenie odbyło się w Łabiszynie, gdzie Towarzystwo zaczyna się cieszyć coraz większym postępkem.

Ze Szremu donoszą do *Kurjera Poznańskiego*, że w Szremie Towarzystwo przemysłowo-rzemieślnicze także się wzmacnia, co przypisać głównie należy podejrzaniu, jakim go otoczył od niedawna rząd niemiecki, posądżając je o jakieś tendencje polityczne.

Inspektor inżynierji, generał Kamecke, pilnie ogląda niedawno fortyfikacje poznańskie, przyczem, dla odznaczenia punktów, w których mają być założone nowe szaniec odpolowe, pilnie zwiedzał całą okolice.

Francja.

Głos opinii publicznej, domagający się ukarania dwojczy Metzu, znalazł uznanie. Marszałek Bazaine uprzedzając konieczność, jaką następcza się przedtemowi republiki, zażądał stawienia go przed sąd wojenny — a rząd chętnie zatwierdził domaganie się nieszczęśliwego komendanta Metzu. Bazaine powołał na swych obrońców najznakomitszych adwokatów, pp. Allou i Lachaud. Sprawa Bazaine'a, rozbitera publicznego, coraz więcej roznosiła smutne wypadki z czasów najazdu, odkrywa winnych, którzy zapewne muszą także poddać się losowi marszałka. Już generał Wimpffen, który podpisał kapitulację Sedanu, otrzymał w myśl własnego żądania wiadomość, że będzie również stawiony przed sąd wojenny, a czeka to niewątpliwie i generał Trochu.

W Zgromadzeniu narodowem wywiązała się żarliwa dyskusja z powodu obrad nad urzędzeniem Rady stanu. Prawica chcąc zapewnić sobie wpływ na administrację kraju, zażądała, aby nominacje na członków Rady stanu udzielał Zgromadzenie narod. Thiers i członkowie rządu przeciwnie domagali się tego przywileju wyłącznie dla siebie. Gambetta poparł silnie w tem rząd, jednakże przy głosowaniu zwycięstwo odniosła prawica.

Niemcy po wypadkach ostatnich napelnili swe kieszenie złotem, a obecnie spieszą z nim w różne kraje obce, aby eksploatować cudzoziemców. Wielu wynosi się do Ameryki, Moskwy, a co najdziwniejsza, nawet do Francji, gdzie przecież czeka ich serdeczna niechęć — ambasada przeto niemiecka czuła się w obowiązku zawiadomić biuro kanclerza niemieckiego, iż wypada starać się powstrzymać ową wędrowkę Niemców do Francji, a zwłaszcza do Paryża, tu bowiem czeka ich nędza, o wyszukaniu zajęcia myśleć im niepodobna.

Szumne przesyłają Niemcy telegramy o obchodzie otwarcia uniwersytetu w Strasburgu 1. maja. Była to jednak uroczystość czysto najezdów, z miejscowej ludności nikt nie przyjmował w niej udziału.

Kronika

Kurjerek lwowski.

W piątek odegrano dramat Wiktora Sardou: „Czarne Diabły“. Nie powiem żeby ten dramat należał do lepszych. Zanadto sztuczne jest jego założenie, a jeszcze szlachetniejsze sprężyny, które akcję poruszają. Gdyby nie staranne odegranie tego dramatu przez artystów, przedstawienie byłoby znużyło publiczność.

O kilku jednak niestosownościach nadmienić musim. W pierwszym akcie pani Nowakowska, grająca główną rolę, zanadto i do tego niepotrzebnie krzątała się po scenie, a przytem tak mówiła cicho, że jej słychać nie było. Pan Doroszyński nie miał odpowiedniej swemu talentowi roli, a pan Nowakowski z roli Anglika purytanina zrobił lokaja murzyna, przez co charakter starego slugi stracił swe tło, i nie wywarł żadnego wrażenia. Niektóre antrakta były bez koniecznej potrzeby za długie.

Pozawczoraj młoda mężatka, mieszkająca w zakładzie Kisełki, podurzyła sobie żyły u rąk, a potem dobiła się, skoczywszy z pierwszego piętra. Od 4 miesięcy dopiero była zamezną, i wpała w rodzaj obłąkania, dla którego oddano ją do hydropatycznego zakładu Kisełki. Była to żona dzierżawcy z pod Sambora. Miała przy sobie służącą, lecz tę wysłała z pokoju. Żyła jeszcze godzinie, skoczywszy przez okno.

Wczoraj rano w hotelu Langa odebrał sobie trucizną jakiś podróżny, urzędnik rządowy, życie.

Pani, o której donosiliśmy, że nafta zapaliła na sobie odzież, umarła w skutek nadwężenia błon śluzowych przez spalenie.

Pozawczoraj czeladnik ciesielski, ojciec trojga dzieci, dla wielkiego niedostatku chęć odebrać sobie życie, skoczył do Pełczyńskiego stawu. Wyratował go jednak kapitan Monné, nacelnik pływali wojskowej.

Dnia 3. maja rozpoczął docent p. Fabian, wykłady z fizyki matematycznej w polskim języku na tutejszej wszechszkole. Znaczna ilość słuchaczy przytomna temu wykładowi dowodzi, jak są pożądane polskie wykłady. Jesteśmy przekonani, że przy znajomej wytrwałej pracy p. dr. Fabiana i osobistej zdolności tegoż, wykłady te

policzyć będziemy mogli do najużyteczniejszych a oraz i przyjemnych dla słuchaczy.

Otrzymujemy z miasta następujący list: „W innych krajach Europy wyszukują i odkrywają stare zapomniane lub zaginione obrazy, w naszej prowincji nowe obrazy nikną bez śladu, i mimowolnie myśl zagabuje, czyli w Lwim grodzie nie odżyła sekta obrazoburców? Przez najazd zaginąć nie mogły, bo przecie od kilku lat żyjemy z wszystkimi państwami w idyllicznej zgodzie, a sąsiedzi, brat księżycu, dawno sobie wybił z głowy manję przeobrażenia nas na muzulmanów, chociaż mogłyby ją temi samymi dowodami jak Bismark i Gorczakow „siła przed prawem“ popierać. Dla wyjaśnienia mego założenia nadmienić muszę, że ojciec św. przysłał przed trzema laty wspaniałe dar do Lwowa, trzy obrazy przedstawiające śmierć męczenną błogosławionego Józefa Kuncwicza arcybiskupa Połockiego o. g., który aktem kanonizacyjnym w poczet świętych policzonemu został. Dla uwiecznienia tej pamiętki jeden obraz przysłany został ks. arcybiskupowi o. rz. drugi ks. arcybiskupowi o. g., trzeci biskupowi przemyskiemu. Ks. r. y. biskup o. rz. przyozdobił przysłany obraz kaplicę Najświętszego Sakramentu swojej katedry; jestto dzieło wielkich rozmiarów, znakomitego pędza, poprawnego rysunku i świetnego kolorytu, rysy twarzy świętej jaśnieją łagodnością, ofiarnością i nadziemskim uniesieniem, od których tem potworniej rozwściekione twarze morderczych szymatyków odbijają; obraz sprawia silne wrażenie, i gromadzi liczne grupy pobożnych. Widząc tak błogie wrazenia pragnęłam wiedzieć, w której cerkwi ruskiej obraz przysłany do ks. arcybiskupa o. g. umieszczony został, i podczas obchodu wielkiego tygodnia br. udałem się do katedry św. Jura, lecz na darmo robiłem przegląd ścian i ołtarzy. Szukanego obrazu odkryć nie mogłem. Wychodząc pomyślałem, że pewnie ks. metropolita dla rozbudzenia zapалу religijnego w młodzieży seminarzkiej kazał przysłać obraz w ich świątyni zawiesić, i do niej skierowałem moje kroki; przy wchodzie uderza zaraz kształt łacińskiego kościoła, w którym urzędzenia o. g. jak na gościeńce wyglądają. Śledziłem tedy naokoło wspaniałego daru rzymskiego, lecz oczekiwanie moje zostało próżną abstrakcją. Nie tracąc nadziei poszedłem do woloskiej cerkwi, i widzieliem wzrok po ścianach i po ołtarzach, lecz próżne poszukiwania nie zisyciły marzonego widoku. Po trzykrotnych zawodach postanowiłem pielgrzymować do cerkwi ks. Bazylianów, rozumując, że w niej nieomylnie już z tego względu obraz powienion umieszczony znajdzie, ponieważ święty Józef do ich zakonu należał; tutaj także podobny jak w innych cerkwiach spotkał mię zawód oglądania oblicza świętego męczennika. W końcu zwiedziłem nieproporcjonalnej struktury św. Piatnice, cerkwie św. Mikołaja i św. Piotra, lecz tajemniczej zagadki ukrywanego obrazu rozwiązać nie mogłem. Szczególny żłbieg wypadków: podczas odbywającej się w Rzymie kanonizacji szyma uwodzi świętokradzko z Białej zwłoki święte i ukrywa w swych ciemniach, we Lwowie obraz świętego nie oddany czci pobożnych, niknie w ukryciu! Jakże koleje przechodzi obraz przysłany ks. biskupowi przemyskiemu, raczcie bracia Przemyski!anie robie poszukiwania i doniesie o rezultacie.

— **Mianowania.** Cesarz mianował byłego docenta państwowego uniwersytetu w Warszawie p. dr. Władysława Zajaczkowskiego zwyczajnym profesorem matematyki w technicznej akademii we Lwowie.

Urzędowa *Wiener Ztg.* ogłasza już szereg awansów majowych, z których tymczasem podajemy główniejsze, odnoszące się do osób naszej narodowości:

Generał-zbrojmistrzem mianowany marszałek polny p. Jabłoński Józef; generał-majorem p. Kazimierz Gintowt Dziewiatowski, pułkownikami p. Awelin Mroczkowski i Fryderyk Smetkowski, majorami: Karol Iwański i Edmund Ogrodowicz przy rezerwie; komendantem rezerwy pułku bar. Jabłońskiego Nr. 30 mianowany podpułkownik Julian Malinowski. Przeniesieni są: podpułkownik Jan Rośkiewicz z pułku hr. Coronini Nr. 6. do pułku króla Ludwika II. bawarskiego Nr. 5., Alojzy Dobrowolski z pułku arcyks. Rudolfa Nr. 19. do pułku bar. Jabłoński Nr. 30. (C. d. n.)

Krajowa dyrekcja skarbowa mianowała oficjalów rachunkowych II. klasy Józefa Podczaszyńskiego, Ignacego Bewakowicza, Józefa Szumskiego i Karola Gratzkę oficjalami rachunkowymi I. klasy; oficjalą urzędu podatkowego Piotra Stańkiewicza, oficjalów rachunkowych III. klasy Emila Krafca, Józefa Niedzielskiego, Ferdynanda Jossego i Ignacego Matkowskiego oficjalami rachunkowymi II. klasy; tudzież oficjalą rachunkowego przy departamencie rachunkowym c. k. namiestnictwa Rudolfa Kocha, oficjalą urzędu podatkowego Zygmunta Waligórskiego i oficjalą c. k. zarządu domu karnego Alojzego Dutkiewicza, ostatecznym prowizorem, kwieszkowanego oficjalą urzędów podatkowych Sofrona Witoszyńskiego, oficjalą urzędu podatkowego Rudolfa Bobina, kwieszkowanego asystenta kancelaryjnego Bazylego Jaworskiego i asystenta urzędu loteryjnego Juliusza Prachtia Morawiańskiego oficjalami rachunkowymi III. klasy.

Prezydent krajowej dyrekcji skarbu mianował praktykanta koncepcyjowego Teofila Macielnickiego koncepcją skarbowym.

Krajowa dyrekcja skarbu mianowała kwieszkowanego adjunkta zarządcy salin Wojciecha Lorenza oficjalą rachunkowym II. klasy.

— **Wydział pożyczkowy** Towarzystwa bractnej pomocy słuchaczy uniwersytetu lwowskiego oznajmia niniejszem, że ostateczny termin do zwrotu zaległych pożyczek przedłożono do 15. b. m. Wzywa się więc wszystkich tych szanownych kolegów i niekolegów, którzy pożyczek im udzielonych dotąd nie zwrócili, aby takowe w przeciągu 14 dni uiszcili zechcieli, ile że w przeciwnym razie Wydział będzie zmuszonym przedsięwziąć wedle reglaminu (§ 20. l.) przysługujące mu kroki egzekucyjne.

Lwów d. 2. maja 1872.

Artur Aulich,
sekretarz,
zast. przewodn.

— **Krajobraz** ze skrawków papieru. Bawiący w mieście naszym po powrocie z zagranicy p. Wiewiarski wyrobił z osobliwą misternością i pracą z różnokolorowych skrawków papieru kraj-obraz, którego wykonanie jest tak subtelne, że mojątkowa robota cznie się prawie nie daje i

obraz zdaje się jakoby pędzłem malowany. Praca ta znajduje się na wystawie obrazów; jest to nabyca za pomniejszą cenę, sądzimy, że znajda się na to arcydzieło cierpliwości i pomysłu amatorowie, tem bardziej, iż autor część dochodu z niego na korzyść szkół ludowych ofiaruje.

W obronie słowików stanęły jednocześnie Warszawa i Kraków. — W Warszawie, w przeszłym tygodniu wszystkie słowiki znalezione na ptasim targu, na Piwniej nlicy i Zapiecku, w Saskim ogrodzie na wolność wypuszczono, w Saskim ogrodzie na wolność wypuszczono i w Krakowie zaś w piątek (3. maja) przytrzymał p. Majer, urzędnik policyjny na dworcu kolei żelaznej, przesyłkę 50ciu słowików wysłaną z Galicji do Pragi i wypuścił wszystkie w tamtejszych ogrodach.

Telegraf podmorski. W tych dniach podpisano w Berlinie traktat między rządem cesarstwa niemieckiego a Stanami Zjednoczonymi Ameryki północnej co do założenia nowej podmorskiej linii telegraficznej między Hamburgiem a Nowym Jorkiem. Roboty przygotowawcze już ukończono. Na przyszły rok telegraf będzie gotów. Taryfa ma być niższa jak na transatlantycznych liniach: angielskiej i francuskiej.

Ważny zbytek bibliograficzny. Biblioteka hr. Wiktora Baworowskiego we Lwowie nabyła temi czasy książeczki, drukowaną w Wenecji r. 1553 u Gio. Griffio pod tytułem: „Historia novamete ritovata di due nobili amanti, con lalori pietosa morte, intervenuto gia nella città di Verona. „Jest to powieść o Romeo i Julii, na której Szekspir, trzymając się wiernie jej wątku, i zachowując imiona miejsc i osób działających, osnuł swoje arcydzieło.

Stanisławów d. 1. maja. Stan wkładek kasy oszczędności w Stanisławowie był z d. 1. kwietnia 1872. u 1054 stron 335.518 zlr. 68 ct.; w kwietniu 1872 r. włożyło 65 stron 25.899 zlr. 20 ct.; w kwietniu 1872. zaś włożyło 46 stron 25.559 zlr. 71 ct.; przybyło zatem 19 stron 339 zlr. 49 ct.; a stan wkładek z dniem 30. kwietnia 1872 r. wynosi u 1073 stron 335.858 zlr. 17 ct.

Wpływ małżeństwa na długość życia. W ostatnim zeszycie czasopisma *Wiedza*, zamieszczono następnę daną statystyczną: W porównaniu wieku od 25—30 lat, na każde 1,000 ludzi żonaty umiera 6, a na taką liczbę niezonych 10, na jednakową zaś liczbę wdowców 22. Toż samo zwiększone prawdopodobieństwo śmierci dla kawalerów w stosunku do żonaty i dla wdowców w stosunku do kawalerów i żonaty istnieje we wszystkich innych porządkach wieku. Tak w porządku od 30—35 lat mamy cyfry śmiertelności następujące: dla żonaty 7, dla kawalerów 11 1/2, dla wdowców 19; w wieku od 35—40 lat 7 1/2, 13, 17 1/2 itd. Przeciwnie małżeństwo przed 20-m rokiem wieku zgubnie oddziaływa na zdrowie i życie mężczyzny, wchodzących w tak wczesne związki; na 1000 takich mężów niedorostków umiera średnio 50 rocznie, gdy tymczasem śmiertelność między kawalerami tegoż wieku wyraża się cyfrą 7. Lecz od 20 a szczególniej od 25 roku życia, nietylko długoletność, lecz ogólne zdrowie, brak cierpień chronicznych wszelkiego rodzaju, okazuje się u mężczyzny w bezpośredniej zależności od ożenienia się od długoletności żony. Ten ostatni rys nie daje się zupełnie spoznać pod względem kobiet; wdowy przenoszą stratę swych mężów ze stoicyzmem, nie pozostawiającym żadnych dostrzegalnych śladów w statystyce ich śmiertelności. W ogóle okazuje się, że temperament żeński łatwiej się zastoso wywa do wszelkich położzeń, do małżeństw wczesnych i późnych, do wdowieństwa i panieństwa.

Podlewianie roślin i drzew owocowych roztworem siarczanu żelaza, jak czytamy w *Journal des Debats* ma wywierać wpływ zdumiewający. Groch szlachytny zyskuje przez to na wielkość 60 proc., i co ważniejszą jest rzeczą, staje się nierównie smaczniejszym. Z pomiędzy drzew owocowych, polewanie roztworem powyższym najlepiej oddziaływa na grusze.

Zmyslna kradzież. Do jednego z Poznanskich kanoników przybył w niedzielę przesłać porządnie, nawet elegancko ubrany mężczyzna, ozdobiony kilku orderami, przedstawił się jako oficer francuski, który będąc żydem, obciążył prędo na religię katolicką. Kanonika nie było w domu, a rzekomy oficer opowiadał siostrzeńcowi parafata, że zostawisz katolikom, zamysła zrobić kilka zapisów na dobroczynne zakłady. W toku rozmowy prosił chłopca, aby był łaskaw przynieść mu szklankę wody do picia. Siostrzeniec kanonika pobiegł w dobrej wierze po wodę, a oficer korzystając z tej sposobności, wyłudził się zaraz, zabierając naturalnie ze sobą złoty zegarek, leżący na stole, i pugilares z pieniędzmi. Tej samej niedzieli przyszedł do pałacu arcybiskupiego w Poznaniu inny oszust, zapewne wspólnik powyższego, udając, że go ks. Bismark w bardzo ważnych sprawach przysłał do ks. arcybiskupa, z którym przeto konieczne widzieć się musi. Gdy mu zaś powiedziano, że arcybiskup jest w kościele, żądał, aby mu otworzono pokój, ponieważ ma coś w imieniu ks. Bismarka do napisania. Lecz kiedy i to nie pomogło, a służba śmiała się tylko z rzekomego posłanca ks. Bismarka, oddalił się. Przypadkiem spotkał się kucharz arcybiskupa po południu z tym oszustem, jadącym do Wrocławia, lecz nie miał już krzyża żelaznego, który rano wisił na jego piersi. Policja odkryła też już ślad owego oficera francuskiego, który udał się początko do Gniezna. Zegarek kanonika już wynaleziono.

W Ruszczeniu udało się teraz władzom tureckim schwytać jednego z członków centralnego komitetu rewolucyjnego bułgarsko-moskiewskiego. W drodze do więzienia próbował on z nieokiego. W drodze do więzienia próbował on z nieokiego. W drodze do więzienia próbował on z nieokiego.

Z Pistynia. Jeszcze jeden tylko jest urzędnik pocztowy, który publiczność interesowaną w sposób godności urzędnika uwielający traktuje i naruszenia ustaw się dopuszcza. Nie mogą nie podać do publicznej wiadomości nazwiska tak godnego służby krajowej, którym jest pan Nittmann, ekspedytor poczt w Pistyniu. Należał on na biednych mieszkańców kontrybucję, ustanowioną do roznoszenia listów 9letniego żydka, który za zwy-

kiy list po 3 ct., a za kartę korespondencyjną po 2 ct. od Indzi wydziara. Listy u tego chłopca przepadają; wszelkie usiłowania próby ze strony mieszkańców miasteczka, by p. pocztmistrz ustanowionemu przez siebie listonoszowi dekret odebrał, a listy im samym po zgłoszeniu się doręczał, nie odniosły najmniejszego skutku. Potrzeba nam wiedzieć, iż stacja pocztowa w Pistyniu dopiero we wrześniu zr. ustanowiona, ekspedycja zaś bardzo mała; zaledwie więc ekspedytor jako potrzebny znany został, a tuż pojawia się i drugie urzędniczątko (przez pana ekspedytora ustanowione), a wydzierające za list niezastatni cekt do domu wieśniaka. Podczas, gdy karta korespondencyjna z Trydentu aż do zakątka prawdziwego Pokucia przez tyle rąk i taką drogę za 2 centy przebiega, każe sobie p. Nittmann za przeniesienie paru krobów tylko taką samą wartość niszczać. Czyż nie jest to kontrybucja? Binda mieszczaninowi lub wieśniakowi, który z listem na pocztę przyjdzie; musi bowiem czekać najmniej 1 1/4 godziny, dopóki pan pocztmistrz list odebrać i receptis wydać humor dostanie, potem z fukiem, hukiem i stukiem odsyła (napędza) pytającego się o list do ustanowionego listonosza.

Sądzimy, że wysoka dyrekcja poczt zeche bliżej wglądać w czynności i postępowanie p. ekspedytora, Nittmanna, i nie dozwoli powtarzać się powodom do podobnych użaleń dotyczącej publiczności.

Jeden winieniu wielu mieszkańców Pistynia.

Zółkiew d. 3. maja. W sobotę, w niedzielę, w poniedziałek i wtorek zeszłego tygodnia tj. d. 27., 28. 29. i 30. z. m. mieszkańcy miasta Zółkwi pozabawieni byli najniebezpieczniejszego artykułu do życia. Piekarzowi bowiem, który zawarł był z miastem kontrakt względem pieczywa, strzeliła raptem myśl do głowy dla niewyjaśnionych dotąd przyczyn, nie zapatrzył miasta przez dni cztery w chleb, chociaż w kontrakcie najwyraźniej było orzeczono, że w razie, gdyby na dwa tygodnie wprzód niezawodnie dotyczącej władzy, że piekarnię zamyka, podlega karze do 100 zł. Jeden z tutejszych obywateli udał się do p. burmistrza ze skargą. Ten rozkazał przeprowadzić śledztwo, lecz jak zwykle na tem się skończyło, że piekarzowi nie wymierzono żadnej kary. Pan burmistrz raczył tylko wszystko ograniczyć na słowie przestrogi, chociaż mieszkańcy przez dni cztery pozabawieni najniebezpieczniejszego artykułu do życia, nie mogli nawet udać się do własnych swych domowych piecyw, albowiem jak może nie wszystkim wiadomo, miasto Zółkiew składające się z większej części żydowskiej ludności, niema ani jednego handlu korzennego, w którymby podczas świąt starozakonnych swoje potrzeby zaspokoić mogła, a ponieważ w wyżej wymienionych dniach przypadały święta żyd., nie mogli mieszkańcy dostać drożdży potrzebnych do pieczywa. A gdyby podobny wypadek wydarzył się we Lwowie? Któż byłby za to odpowiedzialny! I co uczyni szanowny p. burmistrz miasta Zółkwi, gdy piekarzowi każdego tygodnia przyjdzie fantazja przez trzy dni nie piec chleba — kto na tem ucierpi? Otóż to sprężystość naszych organów i poszanowanie prawa!

Wiadomości literackie, naukowe i artystyczne.

Wyszedł dramat w 5 aktach p. t. „Nastasia“, osnuty na tle dzieł Rusi Cerwonej, z drugiej połowy wieku XII, przez Denisa z nad Seretu, Lwów 1872. Bohaterem dramatu jest Jarosław Ośmiomyśl, ksiądz halicki (1153—1187).

W Pradze zaczęła, jak donosi *Sicil*, wychodzić po czesku w nader ozdobnej edycji „Biblioteka utworów dramatycznych oryginalnych i tłumaczonych“ pod redakcją Jozefa Stolby. Tom I. zawiera komedje Stolby: „Zakazane owoce“. W tomie II. wyjdą „Śluby panieńskie“ Fredry w przekładzie M. Vavry.

W Plocku, z inicjatywy gubernatora płockiego, barona Wrangla, który udaje się do Bydgoszczy, urządzona została na dochód ubogich miasta wystawa obrazów. Dotąd składa się z 139 dzieł sztuki, pomiędzy którymi są bardzo piękne obrazy. Wystawa ma trwać do 1. lipca br. Pierwsza to u nas wystawa obrazów w mniejszym mieście prowincjonalnem.

Wyszedł nr. 8. *Opieluna dzieci naszych*. Treść: Modlitwa pańska (d. c.). — Pieśń do Najświętszej Panny Marji w stuletnią rocznicę pierwszego rozbioru Polski. — Dobre dzieci, powiastka. — Przechadzki po polu i ogrodzie, z pięcioma rysunkami (c. d.). — Wiosenni goście. — Do pracy (wiersz). — Zagadka. — Skarbanka z roku 1872. Numer ten z równą starannością wydany jak poprzednie.

W Warszawie, nakładem księgarza litografa, A. Dzwonkowskiego, wydaniem zostało „Album widoków miasta i okolic Warszawy“ ułożone przez pp. Ceglńskiego i Maluszkiewicza.

Władysław Zelenki, muzyk kompozytor, rodem z naszej prowincji, o którym już na tem miejscu pisaliśmy, dawał niedawno w Warszawie koncert. Grano na nim tylko jego własne utwory. Krytyka warszawska jednomyślną jest w oddawaniu pochwał kompozytorowi, a utwory jego zalicza do najznakomitszych, które nietylko nasza, lecz powszechną literaturę muzyczną wzbogaca. „Oryginalność, głębokość i trzeźwość pomysłów, jasność wysłowienia się, szerokość stylu i samowiedza artystyczna, oto są główne cechy tego kompozytora niepospolitego“, powiada *Ku-*

rjer Warszawski. W różnych rodzajach kompozycji wybujał pan Zelenki, przeważnie jednak w symfonii. Jest to właściwie kompozytor symfoniczny. Myśmy w Paryżu słyszeli muzykę z jego opery (bez libreta) „Konrad Wallenrod“. Zda się nam, że w tym rodzaju muzyki przewyższył Mozuskie. Pan Zelenki sympatycznie przyjęty, odrazu pozyskał uznanie w Warszawie, w której zapewne stale zamieszka. W tych tygodniach zasłużył młody kompozytor pannę Wandę Grabowską, uczennicę panny Zimchowskiej, autorkę znaną z tłumaczenia niektórych dzieł Gerwinusa.

J. I. Kraszewski przełożył na język polski dzieło „Bóg w naturze“. Wyjdzie z druku w Warszawie.

Pan Ignatowski, tenor, laureat warszawskiego konserwatorium, udał się ma z Warszawy do Krakowa na nauce śpiewu. Przedtem jednak zamierza jeszcze wystąpić z koncertem w Kielcach podczas wyborów do władz Towarzystwa kredytowego.

Sprostowanie. W umieszczonym w nr. 108. *Gaz. Nar.* podziękowaniu naszym po słowach 2.000 zlr. w oblig. opuszczony został następ opiewający: „na rzecz szkoły panieńskiej, tudzież 500 zlr. w oblig. dla zakładu ubogich sgo. Łazarza“, w którym itd.

Zółkiew, 29 kwietnia 1872.

Nahlik, burmistrz.

Sprostowanie. Biuro wydawnictwa dzieł ludowych Alfreda Mlockiego, jest przy ulicy Kopernika (dawnej Szerokiej), w domu pod l. n. 28. (nie 23, jak onegdaj mylnie wydrukowano.)

Gospodarstwo przemysł i handel.

Zwracamy uwagę na ogłoszony w numerze dzisiejszym insert magazynu piwa Krasicyzkiego we Lwowie. Piwo to jest wyrobem, którym się przenysł krajowy poszczycić może i z najprzedniejszych piwami Wiednia i zagranicą co do smaku rywalizuje. Piwo to zresztą polecane jest przez lekarzy w wielu wypadkach, gdzie chodzi o podniesienie sił, katarom żołądkowym, długą słabością itp. nadwzręzonych.

Lwów dnia 4go maja. (Ceny targowe. Mierzycza pszenicy 4.96; żyta 3.63; jęczmienia 3.50; owsa 2.32; hreczki 3.60 grochu 0.00; soczewicy 0.00; ziemniaków 2.30. Cennar siana 1.03; słomy okotowej 0.89; słomy pasznej 0.00. — Sag drzewa twardego 13.80; miękkiego 11.50.

Ogłoszenia. Komitet c. k. Towarzystwa gosp. galic. podaje niniejszem do wiadomości pp. hodowców bydła, iż dyrekcja kolei północnej cesarza Ferdynanda, przychylając się do przedstawienia Komitetu z dnia 8. bm. zniżyła cenę przewozu bydła, sprowadzanego z zagranicy do własnego chowu na liniach swoich (północnej i morawsko-szląskiej) przy użyciu pociągów ciężarowych do norm następujących:

- a) od buhaja po 12 ct. od sztuki i mili;
- b) od jałówki i byczków jednorodnych po 6 ct. od sztuki i mili; pod warunkiem wszakże, iż właściciele importowanego bydła, przy oddaniu tegoż na kolej żelazną, wykażą się poświadczaniem ze strony Komitetu, że bydło to na chów własny sprowadzają.

Chcący zatem korzystać z tego ulżenia zechcą się zgłosić do Komitetu Towarzystwa gosp. galic. (franco) poczta Lwów, po odnośne poświadczanie, i w zgłoszeniach swoich wymienić ilość sztuk, rasę, masę, wiek i miejsce zakupu. Obniżenie to trwa przez cały rok bieżący.

Od Zarządu kolei Karola Ludwika nie otrzymamy dotąd żadnej odpowiedzi — zgłaszamy się po nią ponownie.

Z Komitetu c. k. Towarz. gosp. galic. Lwów dnia 27. kwietnia 1872.

Wiceprezes: Sekretarz: A. Jablonowski. J. Grelinger-Grelinski.

Przy losowaniu obligacji indemnizacyjnych, uskutecznionem na dniu 30. kwietnia 1872, zostały następujące obligacje do spłaty wylosowane, a mianowicie:

C) funduszu indemnizacyjnego Galicji wschodniej. (XXIX. Losowanie.)

(Dok.)
i Lit. A. Nr. 722 na 230 zlr., Nr. 1.332 na 2.550 zlr., Nr. 1.413 na 3.710 zlr., Nr. 1543 na 880 zlr., Nr. 4.331 na 850 zlr., Nr. 4.375 na 100 zlr., Nr. 3.904 na 50 zlr., Nr. 4.960 na 400 zlr., Nr. 5.321 na 700 zlr., Nr. 5.439 na 1.300 zlr., Nr. 5.440 na 50 zlr., Nr. 5.443 na 6.300 zlr., Nr. 6.235 na 300 zlr., Nr. 6.346 na 100 zlr., Nr. 6.375 na 1.350 zlr., Nr. 6.644 na 100 zlr., Nr. 6.672 na 250 zlr., Nr. 6.719 na 1.050 zlr., Nr. 6.903 na 100 zlr., Nr. 6.911 na 10.000 zlr., Nr. 7.100 na 2.960 zlr., Nr. 7.278 na 700 zlr., Nr. 7.450 na 50 zlr., Nr. 7.668 na 400 zlr., Nr. 7.734 na 1.450 zlr., Nr. 7.736 na 600 zlr., Nr. 7.800 na 200 zlr., Nr. 7.834 na 10.000 zlr., Nr. 7.980 na 400 zlr., Nr. 8.323 na 600 zlr., Nr. 8.551 na 300 zlr., Nr. 8.721 na 50 zlr., Nr. 8.888 na 100 zlr., Nr. 8.933 na 500 zlr., Nr. 9.036 na 600 zlr., Nr. 9.265 na 300 zlr., Nr. 9.362 na 100 zlr., Nr. 9.524 na 900 zlr., Nr. 9.581

na 300 zlr., Nr. 9.602 na 660 zlr., Nr. 9.633 na 300 zlr., Nr. 9.644 na 250 zlr., Nr. 9.674 na 200 zlr., Nr. 9.721 na 200 zlr., Nr. 6.381 na 22.000 zlr., Nr. 6.510 na 100 zlr., Nr. 6.581 na 650 zlr.

Powwyższe obligacje wyplacone zostaną wedle istniejących przepisów w wylosowanych kwotach kapitału po nplywie sześciu miesięcy od dnia wylosowania w ces. król. kasie funduszu indemnizacyjnych we Lwowie, która to kasa na niewylosowaną część obligacji nowe obligacje wystawi.

Oświęcim 1. maja. (Od agencji banku galicyjskiego dla handlu i przemysłu w Oświęcimie). Na targ dzisiejszy przybyło 193 wółw, spodziewanych na jutro 50 sztuk. Kupców zjechało się wiel, płacono za parę 305 zł. — za cetrar zaś żywej wagi loco Oświęcim 18 zł. 75 c., a za cetrar bity loco Wiednia 34 zł. W Wiedniu na poniedziałkowy targ przy spędzie tylko 1847 sztuk płacono cetrar mięsa 33.75—34.75 zł. W Berlinie przy spędzie 2125 wółw płacono cetr. mięsa 18—20 tal. W Londynie przy spędzie 5.000 wółw, ceny zesłaly — płacono za cetr. mięsa 20—24 tal. W Paryżu przy 3100 wółw płacono 1 fr. 44 c. — 1 fr. 68 c. za kilogram mięsa.

Rafinerja spirytusu Juliusza Mikolasa notuje spirytus rafinowany stopień 69, spirytus rafinowany z anyżem stopień 72.

Ostatnie wiadomości.

Ze Lwowa d. 2. bm. podają pisma centralistyczne następujący telegram: „*Dziennik Polski* zapisuje z uznaniem, że pp. Smolka jako zajęty sprawami wywaszczeń pod kolej Beskidzka, Czerkawski jako zatrzymany swemi obowiązkami profesorskimi, i Grochowski z powodu scygi z p. Zyblikiewiczem, nie chcą nadał wykonywać swych mandatów do Rady państwa.“ — Możemy zapewnić, że w całym tem doniesieniu w ogóle niema ani krzty prawdy, a mianowicie wszyscy ci delegaci udają się do Wiednia zaraz na początek posiedzeń Izby posłów.

Czytamy w *Nowej Presse*: „Dzisiaj (d. 2. bm.) odbyła się pod przewodnictwem cesarza Rada ministrów, z której tyle słychać, iż zajmowała się programem nadchodzącej sesji Rady państwa. Sesja ta potrwa co najwyżej sześć tygodni; potem nastąpi sesja delegacji wspólnych, a w jesieni nowa sesja Rady państwa, tak że dla zebrania sejmów zabraknie czasu. Na tej sesji przyjdą do rozprawy Rady państwa rządowe wnioski o składzie list sądów przysięgłych, o ochronie patentów dla przedmiotów wystawy powszechnej i procedura karna; dalej wnioski ekonomiczne (kolejowe). Co do ugody galicyjskiej, przypominamy, że Radę państwa odroczone przed Wielkanocą, ntm komisja konstytucyjna swoje odnośne prace wykończyła; mianowicie co do pensji urzędników politycznych, na mocy rozszerzenia autonomii ustawionych. Mimo zapadłej formalnie uchwały komisji konstytucyjnej można jeszcze uważać za rzecz nierozstrzygniętą, czy kwota dla Galicji ma być według preliminarza budżetowego, czy według wydatku rzeczywistego z r. 1871 ustanowioną. Komisja przystąpiła na nadto uchwałom nadać kształt ustaw. Z tego powodu można na każdy sposób przypuszczać, że ugoda galicyjska nie znajdzie się między pierwszymi przedmiotami sesji nadchodzącej.“

Telegramy Gazety Narodowej.

Praga dnia 4. maja. „Sejm przeszedł wczoraj do porządku dziennego nad wnioskiem poprzedniego Wydziału krajowego w sprawie nowej ustawy dla szkół ludowych, i uchwalił budżet krajowy. Dzisiaj wybory do Rady państwa.

Rzym dnia 4. maja. W poniedziałek odbędzie się konsyrtor, na którym papież ogłosi encyklikę, dotyczącą mianowicie stosunków stolicy apostolskiej z Portugalia.

Paryż dnia 4. maja. „Memorial diplomatique“ donosi, że dymnija ks. Gorcekawa została dnia 29. kwietnia przyjęta a Wałujew na jego miejsce mianowany moskiewskim ministrem spraw zagranicznych.

„L'Union“ potwierdza urzędowo, że Don Karlos znajduje się w Hiszpanii.

Haaga dnia 4. maja. Minister finansów Blusse podał się do dymisji.

Londyn dnia 4. maja. Izba niższa wzięła bil o tajnem głosowaniu pod obrady szczegółowe.

Wiedeń dnia 4. maja. Według „Nowej Pressy“ żydzi, skazani przez sąd

przysięgłych w Buzeo (w Rumunii) zostali przez księcia utaskawęją i na wolność wypuszczeni.

Stambul dnia 3. maja. Suttan przyjmował wczoraj arcyksięcia Karola Ludwika, nadał mu order Osmańskie w brylantach, i natychmiast oddał mu wizytę w pałacu poselstwa austriackiego.

Smyrna dnia 3. maja. Porządek już przywrócony (atakowano tam żydów).

Cincinnati (w głębi Stanów Zjednoczonych Ameryki północnej) dnia 3. maja. Na konwencji (zjazd) w sprawie przyszłych wyborów na prezydenta Stanów Zjednoczonych przybyli reprezentanci wszystkich stanów (prowincji). Kandydatem na prezydenturę obrano dzisiaj pana Florence Greenley, a na wiceprezydenturę pana Brown, gubernatora stanu Missouri.

Oświęcim d. 4. maja. (Telegram.) Wółw galicyjskich przeszło dzisiaj tędy do Wiednia 1319 sztuk; ceny będą cokolwiek niższe. We środę spodziewamy się w Oświęcimie dobrego targu.

Samuel Kriss

Paryż dnia 4. maja. Według wiadomości z Hiszpanii Don Karlos przybył do Vera dla popierania powstania Karlistów. Wjechał tam śród bicia w dzwony. Przyjmował go Radda. Wiązka hiszpańskie koncentrują się około Very.

Petersburg dnia 4. maja. Wiadomość iż Wałujew na miejsce Gorcekawa mianowany ministrem spraw zagranicznych, jest mylną. Wałujew został ministrem dla dóbr państwowych.

Haaga dnia 4. maja. Cały gabinet podał się do dymisji.

Pociągi kolejowe na stacji lwowskiej

(Podług zegaru lwowskiego.)
Podzamecz.
Przychodzą
do Lwowa z Brod. i Zlocz. o g. 6 m. 53 wiec. „ 2 „ 19 w. noc.
Odchodzą
ze Brodów i Zloczowa o g. 9 m. 11 rano. „ 12 „ 12 wiec.

Kursa wiedeńskiej Giełdy

z dnia 4. maja 1872
godzina 02 min. 00 po południu.
Wiedeń. Akcje franko austr. 140.25. Węgierskie kredyt. 156.00. Anglo-austr. 319.00. Unionsbank 313.75. Kolei Karola Lud. 256.00. Kolei siemior. 185.50. Kolei połudn. 200.80. Kolei Alfolda 182.75. Kolei Elzbiety 250.50. Kolei lwowsko-czerniow. 160.50. Weg. Nordost. 167.50. Kolei północnej 233.50. Kolei Rudolfa 180.00. Węgierska Ostbahn 146.75. Indemnizacje galicyjskie 76.50. Losy z roku 1864 146.75. Usposobienie: mocne.
godzina 2 min. 00 po południu.
Wiedeń. Akcje kolei koszycko-oderbergskiej 188.00. Akcje kredytowe 000.00. Akcja banku anglo-austr. 000.00. Banku obrotowego 202.00. Kolei Karola Ludwika 000.00. Kolei południowej 000.00. Franko-austr. 000.00. Losy tr. 74.20. Akcje banku budow. 124.40. Losy węgier. 107.00. Kolei państwowej 368.00. Banku związk. 312.00. Napoleondor 896. Kolei Enpk 280.00. Rubel rosyjski 0.00. Usposobienie: mocne.
godzina 5 m. — popołudniu.
Berlin. Ruble papier. 82 1/4. Akcje kredyt. 199 1/4. Lombardy 119 1/4. Galizier 114 1/4. Kolei państwowa 217 1/2. Bunuńska 54 1/2. Banknoty austr. 89 1/2. Usposob.: silne.
Wrocław. Pszen. 245, żyto 181, owies 142.

W TEATRZE hr. SKARBKA.

W niedzielę d. 5. maja 1872.
Pod artystyczną dyrekcją Bolesława w Adnowskiego.
RYCERZE MGŁY
Dramat w 5 aktach pp. Demery i E Bourget z muzyką K. Siedleckiego.

Osoby:
Jerzy II, król angielski . . . P. Królikowski,
Lord Rowland Montaigne . . . P. Hubert,
Sir Edward Morton . . . P. Wyszynski.
Pani Scheffard . . . Pni. Aszpergerowa.
Jakób Scheffard . . . P. Nowakowski.
Wood, stolarz i konstabl . . P. Linkowski.
Pani Wood, jego żona . . . Pna Gajewska.
Cecylia, ich córka . . . Pna Deryng.
Darrel . . . P. Kwieciński.
Tamiz . . . P. Cezar.
Jonatan Dzik . . . P. Baranowski.
Bluskin . . . P. Doroszyński.
Bob Kettleby . . . P. Koncewicz.
Długopalec . . . P. Walewski.
Stonoga . . . P. Zyburski.
Wiliam Hogarth, malarz . . . P. Konarski.
Dawid, służący . . . P. Skalski.
Dorocza więzieni . . . P. Galasiewicz.
Herold . . . P. Solski.
Majtek . . . P. Goliński.
Tragarz . . . P. Ochmanowicz.
Dwoje małych dzieci. Rycerze mgły. Służący. Podróżni. Kobiety i dzieci. Lnd. Żołnierzy. Między 1. a 2. aktem upływa lat 12 a między 3. i 4. dwa lata. Rzecz dzieje się w Londynie. Ustawienie dekoracji do aktu 4. podług dłuższego antraktu.

Początek o godz. wpół do 8mej wieczorem.

(Nadesłane).

Niezawodne wyleczenie słabości płucowych, osłabienie itd. zapewnia ekstrakt ze stepowego mleka końskiego Iwanowa. Obacz dzisiejsze ogłoszenie.

Lwów, z Izby handlowej dnia 4. maja	placa żądająca zlr. wal. a.	placa żądająca zlr. wal. a.	placa żądająca zlr. wal. a.	placa żądająca zlr. wal. a.	
II. Akcje za satkę.	257 60 258 00	Pożyczka loter. z r. 1854	93 75 91 00	Lwowsko-Czerniow. Jassy	166 50 167 00
Kolei gal. Karola Ludwika	166 50 167 00	" " " 1860	103 40 103 60	Endolfa	179 75 181 25
Lwów-Czern. Jassy	166 50 167 00	" " " 1864	146 20 146 50	Siedmiogrodzka	132 00 133 00
Bank hip. gal. z wpł. 60%	164 00 166 00	" " " 1864	118 00 118 50	Staszehabn	372 00 373 00
krajow. z wpł. 40%	70 00 71 00	" " " 1864	126 00 127 00	Południowa	502 00 503 25
II. Listy zast. za 100 zł.	83 00 83 50	Oblig. indemniz. gal.	76 50 77 25	Tramway wied.	264 00 264 50
Tow. kred. gal. 4% w. a.	75 00 75 50	bukow.	75 50 76 00	Elzbiety nowa	170 50 171 50
Banku hipot. gal. 6%	89 50 90 00	" " " " "		Elzbiety dawna	145 25 146 50
Gal. zakł. kred. wiośc.	92 0 92 75	" " " " "		Ferdynanda północn. m. k	87 10 87 50
III. Oblig. za 100 zlr.	76 60 77 15	" " " " "		w. a.	80 00 80 50
Indemnizacyjne galic.		" " " " "		" " " " "	86 25 86 50
IV. Monety.		" " " " "		" " " " "	
Dukat holenderski	5 27 5 34	" " " " "		" " " " "	
Dukat cesarski	5 25 5 36	" " " " "		" " " " "	
Napoleondor	8 90 8 00	" " " " "		" " " " "	
Pół imperjal rosyjski					

